

Huskeliste for årlig medisinsk kontroll av voksne med ryggmargsbrokk

Organ/funksjon	Type undersøkelse	Hypighet	Tiltak
1. Neurologi	Orienterende neurologisk undersøkelse	Årlig	
Hydrocephalus, shuntsvikt	Spør etter: Hodepine, særlig ved lavt hodeleie, konsentrasjons- og oppmerksomhetsvansker, nedsatt våkenhet, kvalme, brekninger, synsforstyrrelser	Årlig Etter shunt-revisjon	Årlig synskontroll Ved endringer: Konferer med neurolog før henvisning til MR Ved akutt forverring: ØHJ – konferer med neurokirurg
Chiari malformasjon II – økt trykk i bakre skallegrup	Spør etter: Svingende hodepine, svingende samsynsproblemer, svimmelhet, lammelser i ansiktet og armene, koordinasjonsproblemer, endret stemme, svelgvansker, pusteproblemer, forstyrrelser i hjerterytmen	Årlig	Ved endringer: Konferer med neurolog før henvisning til MR
Tethered cord – nye symptomer fra tjoret ryggmarg	Spør etter: Økte kramper i ben og underkropp, eventuelt nye lammelser, endret funksjon av blære og tarm	Årlig Etter fall, ryggskade, vaginal fødsel	Ved endringer: Konferer med neurolog før henvisning til MR
Syringomyeli – endret sensibilitet	Spør etter: Tap av smertesans og temperatursans i et begrenset område	Årlig	Ved behov: Konferer med neurolog før henvisning til MR
Kognisjon – økte kognitive vansker	Sjekk språkforståelsen Spør etter: Endret hukommelse, konsentrasjon, initiativ og orienteringsevne, evne til innlæring av nytt stoff, planlegging og gjennomføring av oppgaver, finmotoriske vansker og sosial fungering	Årlig Etter shunt-revisjon eller andre inngrep	Ved endringer: Henvis til ny neuro-psykologisk utredning (DPS, rehabiliteringsinstitusjon, habiliteringstjenesten)
2. Urinveiene	Spør etter: Tilfredsstillende tømmemetode, om inkontinens er endret Følge opp kontroller i spesialisthelsetjenesten	Årlig	Ved endringer: Henvis til urolog og uroterapeut
	Urinundersøkelse	Ved symptomer	Behandling etter dyrkning
	BT, blodprøver; HB, Cystatin-C	Årlig	
3. Tarmfunksjonen	Spør etter: Tilfredsstillende tømmemetode, hyppighet, obstipasjon, konsistens, inkontinens	Årlig	Ved behov: Henvis til stomisykepleier, gastroenterolog
4. Lammelse av muskulatur	Spør etter: Spasmer, økte lammelser	Årlig	Henvis til fysioterapeut Ved endringer: Henvis til neurolog

Organ/funksjon	Type undersøkelse	Hypighet	Tiltak
5. Følesans, blodsirkulasjon og trykksår	Spør og se etter: Hevelser, trykksår nates, hofter, legger, føtter	Jevnlig	Ved hevelser: Henvis til fysioterapeut Ved trykksår: Henvis til hudavdeling
6. Hjertet og lungene	Spør etter: Snorking og søvnapné, deklive ødemer	Årlig	Ved behov: Henvis til kardiolog, eventuelt søvn-utredning
7. Overvekt/fedme	Spør etter: Kosthold Vekt Blodprøve: HB, ferritin, blodsukker, stoffskiftet, lipidprofil, vitamin D og B 12	Årlig	Ved behov: Henvis til ernæringsfysiolog
8. Skoliose/kyfose	Vurdere lungefunksjon og sittestilling	Årlig	Henvis til fysioterapeut Ved behov: Henvis til ortoped/ nevrokirurg
9. Brudd	Bruddanamnese Se etter tegn på brudd		Lav terskel for henvisning til røntgen, eventuelt bentetthetsmåling
10. Smerter	Spør etter: Nevrogene smerter, smerter fra ledd, eventuelt fra inn-opererte staver i ryggen	Årlig	Ved endringer: Henvis til nevrolog
11. Seksualitet og reproduksjon	Spør etter: Egensjekk av bryst og om standard program følges Egensjekk av testikler Spør etter: Seksualfunksjon, barneønske, prevensjon, eventuelt behov for seksualtekniske hjelpemidler/medikamenter	Årlig	Ved behov: Henvis til gynekolog, seksologisk rådgiver, urolog Ved svangerskap: Ekstra folattilskudd, henvis til spesialist for oppfølging
12. Psykologiske forhold	Spør etter: Tegn på depresjon eller angst	Årlig	Ved behov: Skår MADRS/HAD Henvis til DPS, habiliteringstjenesten, rehabiliteringsinstitusjon

Referanser – se hele dokumentet:

Veileder til oppfølging av voksne med ryggmargsbrokk, TRS 2016

— en vei videre
Sunnaas sykehus HF

TRS kompetansesenter for sjeldne diagnoser